

УДК 65.012.8

Панасенко І.С.
студент

Харківського національного університету радіоелектроніки

Солодкий В.С.

старший викладач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою

Харківського національного університету радіоелектроніки

Чоломбитько С.Ю.

студентка

Харківського національного університету радіоелектроніки

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ СИЛОВОЮ СКЛАДОВОЮ СИСТЕМОЮ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

АНОТАЦІЯ

Ефективність функціонування підприємства сильно залежить від організації та управління силовою складовою системи економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності. Забезпечення безпеки працівників та основних засобів підприємства є одним з ключових завдань діяльності служби безпеки підприємства. У зв'язку з цим постає питання організаційно-правового регулювання охоронної діяльності на підприємстві.

Ключові слова: безпека, охорона, фінансово-економічна безпека, охоронна діяльність, фізична безпека.

АННОТАЦИЯ

Эффективность функционирования предприятия сильно зависит от организации и управления силовой составляющей системы экономической безопасности субъекта хозяйственной деятельности. Обеспечение безопасности работников и основных средств предприятия является одним из ключевых заданий деятельности службы безопасности предприятия. В связи с этим возникает вопрос организационно-правового регулирования охранной деятельности на предприятии.

Ключевые слова: безопасность, охрана, финансово-экономическая безопасность, охранная деятельность, физическая безопасность.

ANNOTATION

The efficiency of the enterprise operation largely depends on the organization and management of the power component of the economic security system of a business entity. Ensuring the safety of employees and fixed assets of the enterprise is one of the key tasks of the enterprise security service. In this regard the question of organizational and legal regulation of security activities in the enterprise.

Key words: safety, security, financial and economic security, security activities, physical security.

Постановка проблеми. Безпека є одним з найважливіших факторів сталого розвитку суспільства. Усе гостріше стає проблема забезпечення недоторканності речових прав, насамперед права приватної власності й права володіння. У зв'язку з цим на ринку з'являється значна кількість різних охоронних підприємств, а також набирають все більшої популярності охоронні послуги. Деякі підприємці мають свою охорону або користуються послугами з охорони державних правоохоронних служб або приватних охоронних структур. Але під час створення власного підрозділу фізичної охорони власник підприємства стикається з проблемою організаційно-правових питань та управління охоронною діяльністю, а недосконалість та відставання законодавства України у сфері безпе-

ки лише додає труднощів. Адже дуже важливо, щоб охорона на підприємстві працювала на законних підставах.

Тому на сучасному етапі розвитку України як незалежної держави особливого значення набуває рівень організаційно-правового регулювання охоронної діяльності, що зумовлює ступінь ефективної діяльності суб'єктів, які надають охоронні послуги. В Україні сформована певна нормативно-правова база, на основі якої здійснюється охоронна діяльність. Але її аналіз свідчить про те, що вона сильно застаріла, суперечлива, містить багато прогалин та не відповідає сучасній практиці охоронної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В літературі використовують різноманітні розробки, які спрямовані на висвітлення сутності охоронної діяльності як складової системи фінансово-економічної безпеки та впровадження її на підприємствах. Теоретико-методологічні питання фінансово-економічної безпеки підприємства та її управління, методи управління фінансово-економічною безпекою розвинуті працями таких науковців, як М.П. Лазаренко, К.В. Николаєнко, О.В. Орлик, Т.В. Порудєєва, Д.О. Мігунова.

Відаючи належне науковій та практичній значущості праць, зазначимо, що недостатньо досліджені саме організаційно-правові питання створення охорони.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження стану нормативного регулювання охоронної діяльності, питання недоліків законодавства, проблем, що стосуються отримання ліцензії та підбору персоналу охорони, використання спеціальних засобів та шляхів вдосконалення цього виду діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємство, згідно зі ст. 64 Господарського кодексу України, може складатися з виробничих структурних підрозділів (виробництво, цехів, відділень, дільниць, бригад, бюро, лабораторій тощо), а також функціональних структурних підрозділів апарату управління (управління, відділів, бюро, служб тощо) [1]. Отже, воно може

мати у своїй функціональній структурі підрозділ охорони.

Закон України «Про охоронну діяльність» встановлює засади та принципи здійснення охоронної діяльності в Україні. У ньому міститься перелік організаційних, технічних та професійних вимог до ведення охоронної діяльності. Згідно з цим нормативно-правовим актом охоронна діяльність – це надання послуг з охорони власності та громадян. Об'єктом охорони є фізична особа та/або майно. Суб'єкт охоронної діяльності – це суб'єкт господарювання будь-якої форми власності, створений та зареєстрований на території України, що здійснює охоронну діяльність на підставі отриманої у встановленому порядку ліцензії.

Метою цього Закону є створення умов для захисту майна, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання та фізичних осіб; забезпечення державного контролю за вжиттям заходів з охорони майна та фізичних осіб, а також розвитку та вдосконалення сфери надання послуг з охорони власності та громадян [2].

Органами державного регулювання є Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади у сфері охоронної діяльності.

Нормативний акт врегульовує широке коло питань, зокрема:

- види охоронної діяльності, які може здійснювати суб'єкт господарювання у цій сфері;
- вимоги щодо договору про надання послуг з охорони;
- обмеження в охоронній діяльності;
- перелік вимог до персоналу;
- права та обов'язки, якими володіють охоронці під час здійснення своїх повноважень;
- спосіб застосування спеціальних засобів та вжиття заходів фізичного впливу;
- порядок та форми взаємодії з правоохоронними органами;
- спосіб надання охоронних послуг в Україні тощо.

Започаткування власного охоронного підрозділу або ведення охоронного бізнесу неможливе без ознайомлення зі змістом цього документа. Закон також передбачає необхідність отримання ліцензії на провадження охоронної діяльності, але самому ліцензуванню в нашій країні, зокрема охоронної діяльності, присвячений Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності», який регулює суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, визначає виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування, відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності [3].

Згідно з частиною 1 статті 3 Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» Кабінет Міністрів України визначив у Постанові «Про затвердження переліку органів лі-

цензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 5 серпня 2015 р. № 609 перелік органів ліцензування. В Постанові чітко зазначено, що органом ліцензування у сфері охоронної діяльності є Міністерство внутрішніх справ України (МВС) [4].

Стаття 6 Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначає повноваження органів ліцензування. Орган ліцензування отримує та розглядає заяву на отримання ліцензії; розробляє проекти ліцензійних умов та змін до них, контролює додержання ліцензійних умов; вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; формує, веде та зберігає ліцензійні справи; здійснює інформаційний та методичний супровід ліцензування; розміщує на своєму офіційному веб-сайті інформацію про прийняті ним рішення за відповідним видом господарської діяльності; складає та подає спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування щорічний ліцензійний звіт до 30 січня року, наступного за звітним; здійснює перевірку документів, що підтверджують відсутність контролю, за діяльністю ліцензіата осіб-резидентів інших держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у ст. 1 Закону України «Про оборону України» та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України [3].

Рішення органу ліцензування оформлюються організаційно-розпорядчими актами за підписом керівника органу або його заступника згідно з розподілом повноважень.

Закон про ліцензування є основним нормативно-правовим документом у сфері ліцензування. Він встановлює базисні елементи порядку ліцензування, а саме строк дії ліцензії; плату за ліцензію; орган, який видає ліцензію; термін, за який оформлюється ліцензія; документи, які необхідні для отримання ліцензії; порядок розгляду таких документів тощо.

Одним з основних підзаконних актів у сфері ліцензування охоронної діяльності є Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності». Саме цей документ надає детальний опис процедури отримання ліцензії на провадження охоронної діяльності, встановлює правила проведення охоронної діяльності та порядок перевірки ліцензіатів, обставини, що зумовлюють анулювання ліцензії.

Згідно з п. 4 Постанови охоронну діяльність можуть провадити на всій території України юридичні особи, а також фізичні особи-підприємці на підставі ліцензії за наявності матеріально-технічної бази, необхідної для провадження такої діяльності та за умови виконання такими особами організаційних, кадрових та технологічних вимог, передбачених Ліцензійними умовами [5].

Так, Постанова встановлює перелік документів, які подаються для оформлення ліцензії. До них відносяться:

- заява;
- копія паспорта керівника здобувача ліцензії;
- документи, що підтверджують здатність працівників на виконання охоронних функцій (довідки про несудимість, медичних довідок, документа про набуття кваліфікації певного розряду);
- опис отриманих документів.

В Постанові зазначається, що суб'єкт охоронної діяльності зобов'язаний зберігати документи, подані для отримання ліцензії, повідомляти про зміни в них, зберігати відео- та фотоматеріали, отримані під час вжиття заходів охорони, негайно повідомляти Національну поліцію про факти припинення правопорушень, виявлення ознак кримінального правопорушення тощо. До прибуття працівників правоохоронних органів слід вжити всіх можливих заходів для охорони місця події та збереження слідів злочину, виявлення очевидців та фіксації їх персональних даних. Після прибуття працівників правоохоронних органів персонал охорони повинен діяти за їх вказівкою [5].

При цьому під час організації та провадження охоронної діяльності забороняється придбавати та використовувати майно, визначене законодавством для виключного використання військовими формуваннями та правоохоронними органами, ознаки належності (елементи символіки, формений одяг тощо) до МВС, СБУ, Управління державної охорони, Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних, природоохоронних, контролюючих або інших органів виконавчої влади, їх спеціальних підрозділів, зокрема в найменуванні суб'єкта охоронної діяльності, на одязі, транспорті реагування, будівлях, у документації. Крім перерахованого вище, охороні заборонено заважати діяльності представників правоохоронних та інших органів державної влади, приховувати відомості про кримінальні правопорушення, охороняти фізичну особу, яка вчиняє злочинні дії, вчиняти дії, що посягають на права, свободи та власність фізичних осіб, а також ставлять під загрозу їх життя та здоров'я, честь, гідність та ділову репутацію, охороняти об'єкти, включені до переліку особливо важливих об'єктів права державної власності, використовувати спеціальні засоби, не включені до переліку спеціальних засобів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2013 р. № 97. Особи, які не подали необхідних для прийняття на роботу документів або не відповідають кваліфікаційним вимогам, не можуть залучатися до охоронних заходів [5].

Після отримання ліцензії на ведення охоронної діяльності постає питання матеріального забезпечення персоналу охорони, а саме спеці-

альними засобами. У ст. 9 Закону «Про охоронну діяльність» визначено, що суб'єкт охоронної діяльності має право для забезпечення охоронної діяльності придбавати, зберігати та використовувати в установленому законодавством порядку спеціальні засоби, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України; для забезпечення радіозв'язку використовувати в установленому порядку радіочастоти, службових собак, технічні засоби охоронного призначення, транспорт реагування [2].

Використання спеціальних засобів регулюється такими нормативними актами:

- Постанова КМУ «Про затвердження переліку спеціальних засобів, придбання, зберігання та використання яких здійснюється суб'єктами охоронної діяльності» від 11 лютого 2013 р. № 97 (далі – Постанова КМУ від 11 лютого 2013 р. № 97);

- Наказ МВС «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» від 21 серпня 1998 р. № 622 (далі – Наказ МВС від 21 серпня 1998 р. № 622);

- Постанова КМУ «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії» від 7 вересня 1993 р. № 706 (далі – Постанова КМУ від 7 вересня 1993 р. № 706).

Постановою КМУ від 11 лютого 2013 року № 97 визначено перелік спеціальних засобів, які є доступними для придбання та використання, а саме бронежилети, захисні каски, газові балончики з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії, газові пістолети та револьвери, а також патрони до них калібру 6, 8 і 9 міліметрів, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії, гумові кийки, наручники пластикові (текстильні) одноразового використання, електрошокові пристрої та пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, а також зазначені патрони. Електрошокові пристрої та пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів дозволені виключно суб'єктам охоронної діяльності, які здійснюють охорону особливо важливих об'єктів права державної власності або надають охоронні послуги із залученням власного транспорту реагування та використанням пунктів централізованого спостереження [7].

Отримання дозволу на спеціальні засоби визначено Наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622, а саме в пункті 9.18 йдеться про те, що

дозвіл на право придбання суб'єктом господарювання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, холодної та охолощеної зброї, а також пристроїв та патронів до них видається уповноваженим підрозділом головного управління Національної поліції за заявою, у якій зазначаються вид та кількість зброї, основних частин зброї, бойових припасів, пристроїв та патронів до них, що купуються, номер та строк дії дозволу на право відкриття та функціонування об'єкта; відомості про осіб, відповідальних за їх придбання (прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані).

Придбання та використання спеціальних засобів висвітлено в Постанові КМУ від 7 вересня 1993 р. № 706, яка була розроблена з метою посилення захисту життя, здоров'я, честі та гідності громадян, захисту всіх форм власності від протиправних посягань. Ця Постанова визначає порядок реалізації (продажу) суб'єктами підприємницької діяльності спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої дії, а також їх придбання, реєстрації, обліку, зберігання (носіння) та застосування громадянами та юридичними особами. В ній йдеться, що упаковки з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії (газові балончики) реалізуються (продаються) громадянам, які досягли 18-річного віку, суб'єктам підприємницької діяльності, установам та організаціям без дозволу органів внутрішніх справ у спеціалізованих магазинах, окремих секціях магазинів.

Суб'єкти підприємницької діяльності, установи й організації з метою захисту життя, здоров'я, честі та гідності своїх працівників мають право на придбання газових пістолетів та револьверів, а також патронів до них з оформленням дозволу органами внутрішніх справ на їх зберігання (носіння) конкретним працівникам, які досягли 18-річного віку, за умови наявності висновку (довідки) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми щодо цих працівників та ознайомлення з порядком їх зберігання (носіння) і застосування.

Підстави для відмови в наданні дозволу органами внутрішніх справ вказані в пункті 19. Це можуть бути випадки медичного характеру, непогашеної судимості, систематичного порушення громадського порядку та умовного засудження.

Дозволи на придбання та зберігання газових пістолетів підписуються начальником органу внутрішніх справ або особою, яка виконує його обов'язки, для суб'єктів підприємницької діяльності, установ та організацій, а також їхнім працівникам за місцем реєстрації (юридичним адресом) установи, організації або суб'єкта підприємницької діяльності. При цьому в дозволі робиться відмітка «відомче (службове)».

Видаються дозволи органами внутрішніх справ терміном на три місяці. Не використаний у цей термін дозвіл повертається до ор-

гану внутрішніх справ, який його видав. Для отримання дозволу на придбання газових пістолетів (револьверів) суб'єкти підприємницької діяльності, установи та організації подають до органу внутрішніх справ документи, перелік яких зазначено у ст. 12 Постанови КМУ від 7 вересня 1993 р. № 706. Орган внутрішніх справ не більш як у місячний термін розглядає документи, зазначені в пунктах, та видає дозвіл на придбання газових пістолетів (револьверів) або мотивовано відмовляє в ньому. Придбані газові пістолети (револьвери) протягом десяти днів від дня придбання подаються до органу внутрішніх справ для реєстрації та оформлення дозволу на їх зберігання (носіння), для суб'єктів підприємницької діяльності, установ та організацій за місцем їх реєстрації (юридичним адресом). Власники (користувачі) газовими пістолетами для отримання дозволу зберігання також подають корінець дозволу на придбання з відміткою магазину про продаж та квитанцію про оплату послуг, пов'язаних з оформленням документів для видачі дозволу на зберігання. Дозвіл видається терміном на три роки. Може бути виданий не більш як трьом працівникам суб'єкта підприємницької діяльності, установи та організації на кожний газовий пістолет (револьвер) [8].

У ст. 16 Закону «Про охоронну діяльність» визначено порядок застосування спеціальних засобів, а саме під час здійснення охоронної діяльності персонал охорони має право вживати щодо осіб, які посягають на об'єкт охорони, заходів фізичного впливу та спеціальні засоби в особливих випадках, якщо інші заходи не привели до припинення посягання або до виконання особою законної вимоги персоналу охорони, в разі захисту себе або іншої особи від нападу, що становить загрозу життю та здоров'ю або майну; запобігання незаконній спробі насильницьким шляхом заволодіти спеціальними засобами; необхідності затримати правопорушника, який незаконно проник на об'єкт, що охороняється, або який вчиняє інші протиправні дії та чинить опір; знешкодження тварини, що загрожує життю та здоров'ю персоналу охорони або інших осіб.

Вживати заходів фізичного впливу та спеціальні засоби дозволяється тільки після попередження голосом та жестами про намір їх застосування. Без попередження можна діяти лише в разі раптового нападу та нападу чи опору з використанням зброї або предметів, що становлять загрозу життю та здоров'ю особи, або з використанням механічних транспортних засобів. Вид спеціального засобу, час початку та інтенсивність його застосування визначаються з урахуванням ситуації, що склалася, характеру правопорушення та особи правопорушника.

Забороняється вжиття заходів фізичного впливу та використання спеціальних засобів проти жінок з явними ознаками вагітності, осіб похилого віку або з вираженими ознака-

ми інвалідності та малолітніх осіб, а також проти осіб, які, відповідно до законодавства, є носіями спеціального статусу недоторканності, в місцях значного скупчення людей, якщо це може призвести до заповідання шкоди життю та здоров'ю сторонніх осіб, крім випадків учинення ними нападу, що становить загрозу життю та здоров'ю фізичних осіб, персоналу охорони, або збройного нападу чи збройного опору. В разі заповідання шкоди здоров'ю персонал охорони повинен негайно викликати швидку медичну допомогу та надати першу долікарську допомогу потерпілим.

Затримання особи персоналом охорони не є адміністративним затриманням. Затримана особа негайно передається органу Національної поліції за місцем вчинення правопорушення. Вчинення опору, погроз або насильства стосовно осіб, які здійснюють охоронну діяльність, тягне відповідальність згідно із законодавством [2].

Висновки. Отже, організація силової складової на підприємстві є досить важливим питанням, а особливо в наш час. Основна проблема, з якою стикається підприємець, – це організаційно-правові питання. Інші країни мають більш розвинену законодавчо-нормативну базу у сфері охорони, тоді як в Україні вона лише розвивається.

Досліджено правові питання створення підрозділу охорони на підприємстві, законодавчі акти, які регулюють охоронну діяльність, висвітлено питання порядку отримання ліцензії, переліку спеціальних засобів для охорони, отримання дозволу та їх використання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 436-IV. Ст. 64.
2. Про охоронну діяльність: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4616-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>.
3. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 28 вересня 2017 р. № 222-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
4. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 609 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-p/paran9#n9>.
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 р. № 960 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/960-2015-p>.
6. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ Міністерства внутрішніх справ від 21 серпня 1998 р. № 622 / Міністерство

внутрішніх справ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.

7. Про затвердження переліку спеціальних засобів, придбання, зберігання та використання яких здійснюється суб'єктами охоронної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2013 р. № 97 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/97-2013-p>.
8. Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивою та дратівної дії: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1993 р. № 706 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-93-p>.
9. Лазаренко М.П., Ніколаско К.В. Фінансова безпека підприємства та її управління. Економічні науки. 2010. URL: http://rusnauka.com/1_KAND_2010/Economics/10_57970.doc.htm.
10. Орлик О.В. Методи управління фінансово-економічною безпекою. Економіка. 2014. URL: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1484/1/Методи_управління_фінансово-економічною_безпекою.pdf.
11. Порудєєва Т.В., Мігунова Д.О. Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: освітньо-наукові та виробничі засади. Фінансово-економічна безпека сучасного підприємства: матеріали наук.-практ. конф. (Миколаїв, 22–24 листопада 2017 р.). Миколаїв, 2017. С. 198–200.

REFERENCES:

1. Economic code of Ukraine. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2003. № 436-IV. Art. 64.
2. On security activities: Law of Ukraine of March 22, 2012 No. 4616-VI / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>.
3. On licensing types of economic activity: Law of Ukraine of September 28, 2017 No. 222-VIII / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
4. On approval of the list of licensing bodies and recognition of certain resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine invalid: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 5, 2015 No. 609 / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-p/paran9#n9>.
5. On approval of the Licensing conditions for the implementation of security activities: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 18, 2015. № 960 / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/960-2015-p>.
6. On approval of the Instruction on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, recording, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and idler weapons, domestically manufactured devices for shooting ammunition filled with rubber or non-lethal projectiles with ammunition for them., as well as ammunition for weapons, main parts of weapons and explosive materials: Order of the Ministry of the Interior of 21 August 1998 No. 622 / Minister of the Interior. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.
7. On approval of the list of special means, the acquisition, storage and use of which is carried out by the subjects of security activity: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 11, 2013 No. 97 / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/97-2013-p>.
8. On the order of sale, acquisition, registration, registration and use of special means of self-defense, charged with substances

- of tear and irritating action: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of September 7, 1993 No. 706 / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-93-p>.
9. Lazarenko N.P., Nikolaenko E.V. Financial security of the enterprise and its management. Economics. 2010. URL: http://rusnauka.com/1_KAND_2010/Economics/10_57970.doc.htm.
10. Orlik O.V. Methods of managing financial and economic security. Economy. 2014. URL: [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1484/1/Methodi management of financial and economic skopekyu.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1484/1/Methodi%20management%20of%20financial%20and%20economic%20skopekyu.pdf).
11. Porudieva T.V., Migunova D.A. Accounting, analytical and financial support for the activities of business entities: educational, scientific and production bases. Financial and economic security of a modern enterprise: materials of scientific and practical. conf. (Nikolaev, August 22–24, 2017). Nikolaev, 2017. P. 198–200.

Panasenko I.S.

Student,

Kharkiv National University of Radio Electronics

Solodkyi V.S.

*Senior Instructor at Department of Economic Cybernetics
and Economic Security Management,
Kharkiv National University of Radio Electronics*

Cholombytko S.Yu.

Student,

Kharkiv National University of Radio Electronics

ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF POWER COMPONENT OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY SYSTEM AT THE ENTERPRISE

Security is one of the most crucial factors of socially sustainable development. Some entrepreneurs have their own security service or use the services of security performed by state law-enforcement department or by private security structures. However, when creating the department of physical security, the enterprise owner often faces the problem of an organizational issue. The imperfection and retardation of Ukrainian law in the area of security only enlarge the difficulties, because it is very important for the security of the firm to work at the legislative grounds and not to go beyond the law.

It is impossible to create an enterprise's own security department or to perform a security business without acquainting the content of the Law of Ukraine "On the Security Activity". It also calls for the necessity of licensing the security activity, and the licensing in our country is regulate by the Law of Ukraine "On the Licensing of Types of Economic Activities", which regulates the social relations in the area of licensing of economic activities, defines an exclusive list of types of economic activities to be licensed, establishes a unified procedure for their licensing, supervision and control in the field of licensing, liability for violation of legislation in the field of licensing of economic activities.

The question of the financial provision is brought up after obtaining the license. Art. 9 of the Law "On the Security Activity" defines the fact that the subject of security activity has the following rights: to buy, storage, and use for purpose of security activity in the way defined by the government special means, the list of which is determined by the Cabinet of Ministers of Ukraine; in order to ensure radio communication, to use radio frequency in the prescribed manner; service dogs; security equipment; transport response.

Art. 16 of the Law "On the Security Activity" defines the procedure for the use of special means, namely: in the implementation of security activities, the security personnel has the right to apply to persons encroaching the object of protection measures of physical impact and special means in special cases, if other measures have not led to the cessation of the attack or to the fulfilment by the person of the legal requirement of security personnel, in the case of protection of himself or another person from an attack that poses a threat to life and health or property.

As a result, it can be said that the organization of the power component in the enterprise is quite a vital issue, especially in contemporary time. The main problem faced by the entrepreneur is an organizational-legal issue. Other countries have a more developed legislative and regulatory framework in the area of protection, while Ukrainian one is at the stage of development.

In the course of the work, there are studied the legal issues of creating a security department at the enterprise, legislative acts regulating security activities, the issues related to the procedure of obtaining a license, the list of special means for protection, obtaining permits and their usage.